

Smrt! Odvěká inspirace umělců na nové výstavě *Smrt kmotřička* v Českém muzeu hudby.

Tisková zpráva k otevření výstavy *Smrt kmotřička* (18. 6. 2014 - 23. 2. 2015)
České muzeum hudby, Karmelitská 2/4, 118 00 Praha 1
Praha, 17. června 2014

Národní muzeum zahajuje cyklus *Smrt - nevšední výstavní cyklus o životě*. V Českém muzeu hudby otevírá novou výstavu *Smrt kmotřička*, která představuje smrt jako inspiraci skladatelů, malířů a spisovatelů prostřednictvím uměleckých děl z oblasti literatury, hudby, divadla, filmu či výtvarného umění od středověku do současnosti. Mezi vystavenými vzácnými exponáty vynikají barokní tisky, unikátní kresby Josefa Čapka z koncentračního tábora, autografy Dvořákova Requiem a Sukovy symfonie Asrael nebo legendami opředený náhrobek Svatá holčička. Součástí výstavy jsou také originální díla známých umělců Olbrama Zoubka, Vladimíra Franze nebo Karla Stádníka. Výstavu mohou návštěvníci zhlédnout od 18. června 2014 do 23. února 2015.

Národní muzeum připravilo na sezonu 2014/2015 nový výstavní cyklus *Smrt*, který navazuje na úspěšné výstavy z cyklů *Monarchie* a *Peníze*. V šesti pražských objektech Národního muzea se návštěvníkům otevře citlivé téma smrti a bude představeno především jako nedílná a nezbytná součást naší existence. Výstavy se zaměří na koloběh života a smrti v přírodě a zároveň přiblíží nejširší kulturní a společenské oblasti se smrtí spjaté.

"Smrt je v současné společnosti často opomíjené, ale nesmírně silné téma. Naším výstavním cyklem nechceme vyvolávat žádnou senzaci. Naopak. Smrt sama o sobě souvisí se vším živým, a proto ji chceme ukázat především jako součást veškerého života. Jednotlivé výstavy z nového výstavního cyklu přiblíží fenomén smrti ze všech možných úhlů. Doufáme, že naše návštěvníky nevydělá, ale naopak přimějí zamyslet se nad životními hodnotami a smyslem naší existence," uvádí Michal Lukeš, generální ředitel Národního muzea.

Vážné Dvořákovo Requiem, ale i rock a detektivky

Výstava *Smrt kmotřička* v Českém muzeu hudby ukazuje smrt jako jeden z nejsilnějších a nadčasových inspiračních zdrojů v českém umění. Prostory bývalého kostela sv. Máří Magdaleny tak na čas zaplní vzácné a zřídka kdy vystavované předměty ze sbírek Národního muzea, ale také významná díla zapůjčená předními kulturními institucemi České republiky. K vidění tak jsou památky lidové slovesnosti, iluminace na téma tance smrti z období renesance, barokní kancionály, unikátní kresby umělců, kteří prošli koncentračními tábory, ale i exponáty ze současnosti.

Název *Smrt kmotřička* odkazuje k lidovým písním a pohádkám. S postavou Smrti se návštěvníci mohou setkat prostřednictvím předmětů a hudebních ukávek z opery *Smrt kmotřička* od Rudolfa Karla. Připomenou si také všeobecně známá díla jako je Erbenova

Kytice, kterou poznají v různých formách, například i v podobě komiksu. Milovníci hudby si jistě nenechají ujít originály partitur Dvořákova *Requiem* nebo Sukovy symfonie *Asrael*. Celkovou atmosféru doplní mohutné náhrobky zapůjčené Správou pražských hřbitovů, ze kterých svým neobyčejným příběhem vyniká tzv. Svatá holčička - známá jako symbol ochrany malých dětí. Současné umění zastupují díla známých umělců, jako jsou Olbram Zoubek, Vladimír Franz nebo Karel Stádník.

„Výstavou chceme návštěvníkům ukázat, že smrt děsí i zároveň fascinuje a zejména že od nepaměti inspiruje k vytvoření pozoruhodných uměleckých děl. Téma smrti spolu s láskou patří k nejsilnějším a nejfrekventovanějším snad ve všech oblastech umělecké tvorby,“ doplňuje komisařka výstavy Lenka Šaldová.

Výstavu oživuje celá řada filmových, divadelních a zvukových nahrávek a je doprovázena tištěnou publikací, která představí klíčová témata i exponáty a podá základní přehled o pojetí smrti v různých uměleckých oblastech a obdobích.

Komentované prohlídky, koncerty ve hřbitovních kaplích i procházky po hřbitovech

V průběhu trvání výstavy je připraven také bohatý doprovodný program. Návštěvníci se tak mohou těšit na řadu koncertů, divadelních představení, přednášek a komentovaných prohlídek. První komentovaná prohlídka výstavy se koná již 19. června od 16.00 hodin. Ve spolupráci se Správou pražských hřbitovů připravuje Národní muzeum od poloviny září sérii koncertů v běžně nepřístupných hřbitovních kaplích, na které v polovině října navážou komentované procházky po pražských hřbitovech. V Českém muzeu hudby vystoupí 2. října Jaroslav Hutka, na listopad a prosinec připravuje Přemysl Rut pořady *Písňe hřbitovní* a *Písňe kramářské*.

Výstava vznikla v rámci programu Rok české hudby 2014 (www.rokceskehudby.cz) a prezentuje česká hudební díla od 11. do 21. století.

Výstavy z cyklu Národního muzea *Smrt*:

Výstavní cyklus *Smrt* připravilo Národní muzeum pro návštěvníky na sezónu 2014/2015. Jednotlivé výstavy propojí pražské objekty Národního muzea a představí smrt jako společenský fenomén a její vliv v různých aspektech lidského života. Celý cyklus vyvrcholí hlavní výstavou v Nové budově Národního muzea.

Navštivte výstavy z cyklu *Smrt* a získejte 50% slevu na další výstavu z tohoto cyklu

Pro členy věrnostního programu ***Objevujte a sbírejte*** připravilo Národní muzeum bonus v podobě 50% slevy na návštěvu další výstavy z cyklu *Smrt*. Členem věrnostního programu se může stát každý návštěvník Národního muzea po vyplnění registračního formuláře. Více informací naleznete na www.nm.cz.

Smrt kmotřička (České muzeum hudby) - 18. června 2014 - 23. února 2015

První světová válka: prolog k 20. století (Nová budova Národního muzea) - 27. června 2014 - 7. září 2014

Onen svět (Národopisné muzeum - MUSAION) - 24. července 2014 - 12. července 2015

Brány slávy a nesmrtelnosti (Lapidárium) - 2. října 2014 - 1. ledna 2015

Rituály smrti (Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur) - 31. října 2014 - 20. září 2015

Smrt (Nová budova Národního muzea) - 12. prosince 2014 - 25. října 2015

Smrtelné slasti (Nová budova Národního muzea) - 12. prosince 2014 - 10. května 2015

Slavné pohřby (Národní památník na Vítkově) - 24. dubna 2015 - jaro 2016

České muzeum hudby je otevřeno denně kromě úterý od 10 do 18 hodin, vstupné do objektu je 120 Kč/plné, 70 Kč/snížené, 190 Kč/rodinné. Více informací naleznete na www.nm.cz a zpravodajském portálu Národního muzea www.muzeum3000.cz.

Kontakt:

Mgr. Tereza Petáková

odd. vnějších vztahů

T: +420 224 497 352

M: +420 724 412 255

E: tereza_petakova@nm.cz

W: www.nm.cz, www.muzeum3000.cz

Příloha - Výběr z unikátních exponátů výstavy *Smrt kmotřička*

1/ Originál náhrobku *Svatá holčička*

Malostranský hřbitov v Praze, 1851

Správa pražských hřbitovů

Jedná se o jeden z nejslavnějších náhrobků u nás, kolem kterého vzniklo v průběhu let mnoho legend, jež se udržují až do současnosti. Náhrobek označoval místo posledního odpočinku Anny Degenové (1848-1851) z pražského Újezdu, která nešťastnou náhodou zemřela ve věku tří let. Podle jedné pověsti byla dcerou malíře Christiana Rubena, která zemřela v nejranějším dětském věku na tuberkulózu. Další pověst uvádí, že matka holčičky zemřela při porodu, ale dceru v noci navštěvoval její duch, aby jí kolébal. Když byl holčičce jeden rok, byla svým otcem ráno nalezena mrtvá, ale s andělskými křídly. Sochařsky se jedná o velmi kvalitní náhrobek od Josefa Maxe z roku 1851. *Svatá holčička* se stala symbolem ochrany malých dětí, které k ní přinášely vzkazy, květiny a svíčky.

2/ Předměty z opery *Smrt kmotřička*

Národní muzeum - Historické muzeum

Knihovna notových materiálů Národního divadla

Soukromá sbírka Ivana Karla

"Veselá pohádka života a smrti o třech dějstvích" je podtitul opery Rudolfa Karla na libreto Stanislava Loma, která zároveň reprezentuje jeden možný pohled na smrt jako na přirozenou druhou tvář života. Po brněnské premiéře roku 1933 byla opera ve stejném roce uvedena také v pražském Národním divadle pod taktovkou Otakara Ostrčila, s Martou Krásovou v hlavní roli. Na výstavě jsou k vidění kostýmní návrhy, maketa scény, scénický návrh, skicář skladatele, nápovědní kniha, provozní partitura i fotografie z prvních inscenací.

3/ Josef Suk: *Asrael*, OP. 27

Autografní partitura, 1905-1906

Národní muzeum - České muzeum hudby

Symfonie *Asrael* významného českého skladatele Josefa Suka vznikla pod dojmem úmrtí Sukova učitele a tchána Antonína Dvořáka a Sukovy manželky Otilie. Výmluvný je název díla, kde autor použil jméno anděla smrti z orientální mytologie. Motiv smrti přejal Suk ze své scénické hudby k Radúzovi a Mahuleně. Použil v něm interval zvětšené kvarty, nazývaný ve středověku "diabolus in musica" pro svou uši drásající nelibozvučnost.

4/ *Kancionál Václava Holana Rovenského*

Národní muzeum - České muzeum hudby

Holanův kancionál *Capella regia musicalis* z konce 17. století, jedna z nejzajímavějších barokních sbírek duchovních písní z našeho území, má ve světě kancionálů nezvyklý obsah. Jsou v něm písně pro české bohoslužby, ale i pro školy a domácnosti, sólistické

arie s doprovodem nástrojů, písničky pro různou dobu dne i života. Nechybí tu skladby „k času mornímu“ a samozřejmě ani takové, které se zaobírají přímo smrtí.

5/ Kresby Josefa Čapka z koncentračního tábora

Soukromá sbírka

Výstava připomíná mj. také umění, které vzniklo pod bezprostředním ohrožením života. Vůbec poprvé jsou vystaveny unikátní drobné kresby Josefa Čapka, které vytvořil v koncentračním táboře. Na drobných útržcích papíru je výmluvně zachycena drsná realita života v „lágru“.

6/ Předměty z divadelní hry Karla Čapka a opery Leoše Janáčka *Věc Makropulos*

Národní muzeum - Historické muzeum, České muzeum hudby

Památník národního písemnictví

Slavná divadelní hra Karla Čapka byla poprvé uvedena na jevišti vinohradského Městského divadla v roce 1922. Premiéra opery Leoše Janáčka o čtyři roky později v Brně. Obě díla jsou ideální ukázkou jednoho z pohledů na život a smrt - touhy zastavit čas. "Věc Makropulos" je recept prodlužující život o tři sta let, který pro Rudolfa II. sepsal lékař Makropulos, a nejprve jej vyzkoušel na své dceři Elině. Ta díky němu prožila několik životů. Návštěvníci na výstavě uvidí scénické návrhy, původní rukopis Karla Čapka, fotografie z různých inscenací.

7/ Model *Pomníku obětem komunismu* Olbrama Zoubka

Olbram Zoubek

Pomník, na jehož konečné podobě se podíleli architekti Zdeněk Hölzel a Jan Kerel, byl odhalen 22. května 2002 na pražském Petříně. Podle slov sochaře Olbrama Zoubka představují postavy „muže určeného k likvidaci“. Na výstavě je prezentován Zoubkův soutěžní model.